

## בס"ד פרשת חיי שרה תשפ"ו וארטיס לפרשת השבוע

**כג ד. תנו לי אחוזת קבר.** וברש"י אם תרצו הריני גר ואם לאו אהיה תושב ואטלנו מן הדין, שאמר לי הקב"ה לזרעך אתן את הארץ הזאת. וברא"ם ובשפת"ח הקשו שדבר זה הוא סותר לדברי רש"י פרשת לך לך על הפסוק ויהי ריב בין רועי מקנה אברהם וכו', דהכתוב שם אומר והכנעני והפריזי אז יושב בארץ ולא זכה בה אברהם עדיין, וא"כ איך טען ואטלנו מן הדין? התשובה היא ע"פ הגמ' בעבודה-זרה. דאיתא שם שבאדמת ארץ ישראל זכו בימי אברהם, ואילו בפירותיה זכו רק בימי יהושע. וא"כ בפרשת לך לך שהנידון היה על הפירות אזי אברהם עדיין לא זכה בזה. ואילו כאן שהנידון הוא על הקרקע, בזה כבר אברהם זכה ולכך בדין הוא נוטל. עוי"ל דהתם בוויכוח בין רועי לוט ורועי אברהם זה היה קודם ברית בין הבתרים, ומה שרועי לוט אמרו שהובטחה הארץ לאברהם הוא ממה שנאמר בצאתו מחרן (יב ז) לזרעך אתן את הארץ הזאת, ושם זה שהקב"ה הבטיח שהוא עתיד לתת, ולכך עדיין לא זכה בה אברהם. אבל בברית בין הבתרים שנאמר בה לתת לך את הארץ וכן ב (טו יח) כתוב לזרעך נתתי את הארץ והיינו לשון עבר, אז חל בה קניין ממש.

**כג ח – ט. וידבר אתם לאמר אם יש את נפשכם לקבור מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר, ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוכם לאחוזת קבר.** בכל הפרשה נראה שאברהם קנה את השדה מעפרון שהוא היה בעל השדה, וכן מפורש בפרק מט פסוק ל אשר קנה אברהם מאת עפרן החתי וכו', ולפי"ז יש להקשות מדוע כתבה התורה כאן שקנה אברהם מאת בני חת (בכד כ ובכה י)? וי"ל דוודאי עפרן היה הבעלים של השדה וממנו הוצרך לקנותו, אלא כיוון שבני חת היו בר מצרא של השדה ובשביל לקנות את השדה הוצרך אברהם לאישורם, כי מבואר בב"מ קו שבר מצרא יכול לעכב מכירת השדה ואף להוציא מהלוקח ולכך היה צריך אברהם גם לבקש רשותם של בני חת, ובלי רשותם קניינו של אברהם לא היה נחשב. זרע שמשון.

**כג כ. ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחוזת קבר.** פסוק זה הוא לכאורה מיותר שהרי כבר נאמר למעלה 'ויקם שדה עפרון אשר במכפלה לאברהם למקנה' וי"ל ע"פ המבואר בירושלמי ב"ב ג א. דהמוכר קבר לחברו כיוון שקבר שלשה מתים קנה את כל השדה בחזקה, ואיתא בנזיר דהמוצא שלשה קברים שיש ביניהם מד עד ח אמות הרי"ז שכונת קברות. וא"כ זהו ביאור הפסוק 'ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחוזת קבר' היינו לאחר שקבר את שרה במערה ונמצאו בה שלושה מתים, שהרי כבר נקברו בה אדם וחיה, ולכך כעת אברהם קנה השדה בחזקה וכירושלמי הנ"ל, וגם נעשה המקום לאחוזת קבר כמבואר בנזיר, ולעיל כשעדיין לא קבר את שרה זה היה של אברהם רק בהסכמה של עפרון וכמבואר ברש"י שם שכתב 'תקומה היתה לו שיצאה מיד עפרון והוסכם הדבר שאברהם יקנה אותו'. אך עדיין לא היה לאברהם קניין בזה. ורק כעת כשהחזיק וקנה בחזקה המקום נקנה לגמרי לאברהם. צפנת פענח.

**כד א. ואברהם זקן וכו' וה' ברך את אברהם בכל.** הגמ' בב"ק דף קמא. אומרת שהיתה לו בת ובכל שמה. והקשו שם בתוס' למה לא השיא אותה ליצחק, הא בני נח הותרו באחותם. ותירצו שם כיון שהיא בת של הגר, והגר היתה בתו של מלך מצרים ולא רצה להשיאו למצרי. (הטעם שאברהם עצמו נשא את הגר אע"פ שהיא מצרית איתא בחז"ל שזה היה ע"פ הדיבור, ועוד תשובות עיין טעמא דקרא). רבי חיים קניבסקי בטעמא דקרא, מקשה ע"כ הא איתא לקמן (כד' מט') שאליעזר אמר לבתואל אם אתם רוצים תנו לי את רבקה ואם לאו אפנה על ימין ושמאל, ואיתא (וכ"ה ברש"י שם) דעל ימין הכוונה לבנות ישמעאל, והוא הרי אמר את זה בשם אברהם, ואיך אמר כך, הא ישמעאל הוא בן הגר והגר הרי מצרית א"כ ה"ה ישמעאל מצרי, והרי אברהם לא רצה להשיא בנו לבת מצרי. י"ל, אומר רבי חיים קניבסקי, דבמצרי כתוב בתורה רק דור ראשון ושני לא יבוא בקהל ה', וכאן הרי זה דור שלישי כי בת ישמעאל היא נכדה של הגר משא"כ בכל הוי דור שני דהיא בת הגר.

**כד ה. אולי לא תאבה האישה ללכת אחרי.** יש להקשות על הפסוק הזה שתי קושיות. א. מה זה המילה אחרי, שיאמר אולי לא תאבה האישה ללכת אל הארץ הזאת. ב. מה נאמר בפסוק הנה רבקה לפניך מה זה לפניך. תירץ ע"כ בפרדס יוסף דהנה מצינו בברכות אחרי ארי ולא אחרי אישה ואמרו חז"ל מנוח עם הארץ היה שהלך אחרי אשתו, וזה מה ששאל אליעזר אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אלא לפני כמנהג הפרוצים, ועי"ז השיב לו השמר לך להשיב את בני שמה, וכשלבן אמר הנה רבקה לפניך והיינו שתלך לפניך ואז חשב שעיי"כ אליעזר לא ירצה בכ"א אליעזר רצה כי ידע שזה עצת לבן אבל רבקה צנועה, ובאמת לאחר המו"מ בפסוקים כתוב ותקם רבקה וכו' ותלכנה אחרי האיש.

**כד י. ויקח העבד... מגמלי אדוניו.** וברמב"ן הביא ממדרש רבה ב דעות. דעה ראשונה שגמלי אדוניו היו זמומים, שלא יאכלו משדות אחרים. ודעה שנייה, שהם לא היו זמומים, דלא גרע מחמורו של רבי פנחס בן יאיר, שלא אכל מאיסור, וה"ה גמליו של א"א. ובקובץ שיעורים בפסחים כתב שנחלקו 2 השיטות בדברי הגמ' והתוס' שם. דאיתא שדווקא במידי דאכילה אין הקב"ה מביא תקלה, אבל בשאר איסורים הקב"ה מביא תקלה. ונחלקו בחקירה הידועה, האם אכילת גזל הוי אכילת איסור כטבל וא"כ לא הוצרך לזוממם

כי הקב"ה לא מביא תקלה במידי דאכילה. או שגזל הוי ככל האיסורים, ולא כמאכלות אסורות אלא כעובר על שאר איסורי תורה.

**כד יא. ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השואבות.** אמרו חז"ל (ברכות נד) ארבעה צריכים להודות יורדי הים הולכי מדבריות מי שהיה חולה ונתרפא ומי שהיה חבוש בבית האסורים. השו"ע או"ח ר"ט א מוסיף וסימנך: וכל החיים יודוך סלה. חיים ר"ת חולה יסורים ים מדבר. והם יודוך. בספר מתוק האור הביא בשם רבי יצחק אסא מרבני סוריה שעניין זה רמז ג"כ בפסוק שלפנינו, ויברך הגמלים – והיינו ויברך הגומל. מחוץ לעיר – והיינו הולכי מדבריות. אל באר המים – והיינו יורדי הים. לעת ערב – והיינו מי שהיה חולה וכנאמר עד שלא שקעה שמשו. לעת צאת – והיינו מי שהיה בית סוהר ויצא.

**כד יד – כב. והיה הנערה אשר אמר אליה הטי כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמלך אשקה אתה הוכחת ליצחק וגו' ובפסוק יט כתב ותאמר גם לגמלך אשאב. ובפסוק כא כתוב והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא, ובפסוק כב כתב ויהי כאשר כילו הגמלים לשתות ויקח נזם זהב.** רבים נתקשו כאן הרי הסימן של אליעזר היה באם היא תשקה גם את הגמלים, וזה כבר קרה בתחילה בפסוק יט שאמרה גם לגמלך אשאב א"כ למה האיש משתאה הרי הסימן כבר התקיים קודם לכן? ותימצו שאליעזר לא ידע עדיין אם המים שייכים לרבקה או שזה גזול, משום שאולי היא שכירה של בני העיר ואז אם היא נותנת ממים שלא שלה או שמועלת בשליחותה ומתעסקת עם משהו אחר, ממילא גם אם היא נותנת לגמלים היא לא מתאימה ליצחק כי זה גזול. ורק אחרי שכילו הגמלים לשתות הבין אליעזר שהמעשה שהיא עשתה היה מעשה הכי טוב ומותר, כי אילו זה היה גזול או מעילה, הגמלים של אברהם לא היו שותים כלל, כי בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה ע"י כמו שחמורו של רבי פנחס בן יאיר שלא היה אוכל ממאכלות אסורות ה"ה גמליו של אברהם, ולכך כשגמרה להשקותם וראה שהם שותים, ועוד שראה גם שלא מבקשת כסף אלא נטו לשם חסד אז הבין שזה השידוך. זרע שמשון.

**כד יח-כה. בתחילה על יד הבאר היא נתנה שתיה לאליעזר לפני הגמלים, ואילו כשהגיעו לביתם היא נתנה לגמלים לפני אליעזר, כמו שכתוב בפסוק גם תבן גם מספוא רב עמנו, גם מקום ללון.** והדברים תמוהים, למה פעם מקדימה את הגמלים ופעם את אליעזר? וי"ל דהנה במג"א קסז יח בהא דאסור לאדם לאכול קודם שיתן לבהמתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת, ומקשה שם מהא דרבקה נתנה קודם לאליעזר דאמרה שתה וגם לגמלך אשאב (ע"ש מה שתיירץ דשתייה שאני). וקושייה מעיקרא ליתא דכל הדין דבהמה קדים לאדם הוא רק בבהמתו שמזונותיה עליו, משא"כ בבהמת חבירו שאין מזונותיה עליו וודאי דאדם קודם. ולפי"ז יובן גם מדוע כשהגיעו לביתם היא הקדימה לגמלים ואח"כ מקום ללון, כי אז זה היה אחרי שאליעזר נתן לה הנזם בתורת קידושין, א"כ הבהמות נהיו תחת רשותה, כי היא נהיית אשת יצחק ומזונות הבהמות מוטלים עליה, לכן הקדימה רבקה את הבהמות.

**כד יט-כ. ותכל להשקותו ותאמר גם לגמלך אשאב וגו'. ותמהר ותער כדה אל השוקת ותרץ עוד אל הבאר לשאוב ותשאב לכל גמליו.** יש לעיין מה הטעם כשכילה אליעזר לשתות היא שפכה את הנשאר לשוקת ורק אח"כ היא מילאה מים לגמלים, למה היא לא מילאה במה שנשאר? וי"ל ע"פ ספר חסידים (תתפח) שכתב שם שאם בירך אדם על צלוחית מים ונשאר בכלי, לא יתן ממנו לבהמה או לגוי הואיל והזכיר שם שמים על הדבר אינו ראוי לתת ממנו לבהמה, ואליעזר בוודאי ברך על המים והזכיר ש"ש לכך היא שפכה המים אל השוקת, ורק אח"כ כתוב ותרץ עוד אל הבאר לשאוב לכל גמליו. 'בני יששכר'.

**כד לג. לא אוכל עד אם דברתי דברי.** יש להקשות מה הטעם הוא לא רצה לאכול לפני שדיבר? וי"ל דהנה איתא בב"ב קמו השולח מתנות לבית חמיו אם אכל שם משהו אפי' התבטל השידוך אין המתנות חוזרים, ומבאר הרשב"ם שזה מחמת חיבת הנאת אכילה ומבואר שם שזה אפי' כששלח המתנות ע"י שליח והשליח אכל אין המתנות חוזרות, והנה כאן אליעזר נתן לרבקה נזם זהב וצמידים ולכן הוא ידע שאם הוא יאכל והשידוך לא יצא לפועל הוא יפסיד את המתנות לכן אמר לא אוכל עד אשר דיברתי דברי ואני אדע שאתם מסכימים לשידוך. עו"ל דהנה אליעזר היה שליח קידושין ושלוחו של אדם כמותו ולחתן אסור לאכול ביום חופתו עד אחר הקידושין.

**כד לג לד. ויושם לפניו לאכול ויאמר לא אוכל עד אם דיברתי דברי. ויאמר עבד אברהם אנכי.** צ"ב הרי הוא כבר אמר להם שהוא עבד אברהם לעיל בפסוק כז ומדוע חזר ע"כ עוד פעם כאן? וי"ל דהנה יש להקשות איך שלח אברהם את אליעזר לקדש אישה ליצחק הרי עבד אינו נעשה שליח, ובע"כ ששחררו ושרי משום פו"ר, וכיוון שיש איסור בשחרור מסתבר ששחררו על תנאי שאם ימצא שידוך אז משוחרר ואי לא אז לא. והנה איתא בברכות מה: עבדים מזמנים לעצמם, ולכך כשהניחו לפניו האוכל לא יכל עדיין לאכול כי הוא לא יודע איך יזמן, משום שאם הוא לא תסכים אז הוא עדיין עבד אברהם ומזמן לעצמו ואם הוא כן תסכים אז הוא כבר לא עבד. לכך אמר שאני אוכל עמכם רק אם דיברתי דברי ובלא"ה אני עדיין עבד אברהם. רבי בנימין דיסקין.

**כד לט. ואמר אל אדני אלי לא תלך האשה אחרי.** אומר רש"י אלי כתיב בלי ויו. בת היה לו לאליעזר והיה מחזר להשיאה ליצחק אמר לו אברהם בני ברוך וכו'. ותמהו המפרשים למה אליעזר נזכר לספר זאת רק כאן בשעה שמדבר עם לבן למה לא סיפר זאת מקודם כאשר אברהם שילחו והשביעו? וי"ל שמצינו בתורה

שאברהם נתן שטר מתנה ליצחק להקנותו את כל אשר לו כדי שיקפצו לתת לו בתם (רש"י כד י), ויש להקשות מדוע עשה זאת הרי יצחק הוא בנו וברור שהוא יירש את כל עושרו, אלא כיוון שליצני הדור היה אומרים מאבימלך נתעברה שרה וא"כ נחלת אברהם לא תעבור ליצחק ומנלן שיצחק עשיר לכן כתב שטר מתנה כדי שיראו שיצחק עשיר ויסקימו להינשא לו. ואפש"ל שאליעזר אמר להם כעת דעו שיצחק הוא בנו של אברהם, דהנה אני רציתי לתת את בתי ליצחק והוא לא הסכים, ואילו היה יצחק ממזר ובן של אבימלך, היה לו לאברהם להסכים כי בתי היא שפחה ועי"ז היה יצחק נטהר מממזרותו כדין ממזר הנושא שפחה וכו'. וזה היה זירוז להסכמתם. בן עוזיאל.

**כד מב. ואבא היום אל העין וגו'.** וברש"י מחז"ל היום יצאתי והיום באתי מכאן שקפצה לו הדרך, ואר"א יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים. מה הקשר בין קפיצת הדרך ליפה שיחתן של עבדי אבות? וי"ל הנה קשה איך אברהם שלח את אליעזר לקדש אשה ליצחק, הרי האומר לשלוחו צא וקדש לי את האשה ומת השליח, אסור המשלח בכל הנשים שבעולם (וידועים דברי חז"ל מאי דכתיב בהגדה של פסח ביקש לבן לעקור את הכל, היינו שהוא שם סם המוות במאכלו של אליעזר כי רצה שימות, ועי"ז יהיה יצחק אסור על כל העולם וח"ו יעקר כלל ישראל) וא"כ אמאי לא חשש אברהם שאליעזר ימות ויהיה יצחק אסור על נשות העולם, אלא י"ל שאברהם אמר לאליעזר לעסוק בתורה כל הזמן וכדברי הגמ' בשבת ל. שהעוסק בתורה מלאך המוות לא יכול לו. ולגבי השינה אברהם מצא פתרון שמהלך 14 יום יהיה תוך שלוש שעות ע"י קפיצת הדרך. אבל העניין של הסיפור בבית בתואל זה ביטול תורה וחזר החשש שמא מלאך המוות יוכל לו, ועי"ז מתרצים, יפה שיחתן של עבדי אבות מלימודן של בנים וא"כ גם בשיחתו של אליעזר מלאך המוות לא יוכל לו.

**כד נא-ה. הנה רבקה לפניך קח ולך וגו', תשב הנערה איתנו ימים או עשור. ואח"כ שוב אל תאחרו אותי ימים רבים.** בתחילה קח מיד, אח"כ תשב ימים רבים, אח"כ שוב בגלל שאליעזר הצליח אז שוב הוא אומר על תאחרו אותי, למה פעם ימים רבים, פעם מיד. י"ל, אומר החת"ס, (וכע"ז באמרי אמת) דהנה הגמ' אומרת שאברהם לא רצה לשלוח את יצחק בשביל לחפש שידוך כי הוא לא רצה שיצחק יצא מארץ ישראל, לכן אמרו לאליעזר הנה רבקה קח ולך, כי יצחק לא יכול לרדת אלינו לחו"ל. אבל לפתע הם ראו שאליעזר הביא מגדנות דהיינו פירות ארץ ישראל. הם תמהו הא קי"ל שאסור להוציא פירות אר"י לחו"ל, אז הם דייקו שאליעזר ס"ל ש"א"רס" שהיה בסוריה דינו כאר"י, א"כ הם טענו שיצחק יכול לבוא לכאן כי זה אר"י א"כ שיבוא אלינו. ועי"ז א"ל אליעזר את השתלשלות הדברים שקפצה לו הדרך (כמ"ש הצליח ה' דרכי שקפצה לו הדרך ופתאום מצא את עצמו בארס), א"כ שפיר זה נקרא חו"ל, ומה שהביא פירות זה בגלל שקפצה הדרך ונשאר לו אוכל שתכנן לאכול בארץ ישראל, ולכך שוב אמרו שיילך מיד.

**כד סה. ותאמר אל העבד מי האיש הלזה וגו' ויאמר העבד הוא אדוני.** ויש להקשות דעד עתה היה יצחק בן אדוני כדכתיב ותהי אשה לבן אדונך, וכן היא האשה אשר הוכיח ה' לבן אדוני. ומדוע כעת השתנה שמו ל'הוא אדוני? וי"ל דמצינו ברש"י לעיל כד י שטר מתנה כתב ליצחק כדי שיקפצו לשלוח לו בתם. וא"כ י"ל שכל מה שנתן את כל אשר לו ליצחק זה ע"ד שימצא שידוך ליצחק, ואכן ברגע שמצא נהפך אליעזר להיות עבד של יצחק כי אז חלה המתנה. לכן כעת הוא נהיה אדוני. הרידב"ז.

**כה ה - ו. ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפילגשים נתן אברהם מתנות וגו' בעודנו חי.** יש להקשות איך נתן אברהם את הירושה ליצחק הרי אין מעבירין ירושה מבן לבן, והכותב כל נכסיו לאחד מבניו אין מתנתו מתנה, כמבואר בב"ב (קכו : קלא :) ועוד מהו בעודנו חי? וי"ל דאיתא בכנסת הגדולה דמתנת בריא אין בו איסור העברת נחלה ויכול להעביר את רוב נכסיו לבנו כשמשיר לשאר בניו. ולפי"ז י"ל שאברהם נתן מתנה את כל אשר לו ליצחק מדין מתנת בריא, ולכן גם נתן קצת מתנות לפילגשים בשביל שלא יטענו שהמתנה שנתן ליצחק לא כשרה. זרע יעקב.

**כה ט. ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו.** אומר רש"י מכאן שישמעאל עשה תשובה והוליד את יצחק לפניו. ויש להקשות מנלן שעשה תשובה אולי הוא סתם כיבד אותו כי סו"ס יצחק היה גדול הדור וכולם כיבדוהו ביותר. וי"ל דאיתא בע"ז כה : ההולך עם עכו"ם ילך מאחוריו שמא יבוא להורגו, והנה ישמעאל רצה להרוג את יצחק כמו"כ פעמים וכמבואר ברש"י כא י שהיה מריב עמו על הירושה והיה נוטל קשתו ויורה בו חיצים. ואם רצה להורגו על עניין הירושה בחיי אברהם כ"ש שרצה להורגו כשמת אברהם. ומזה שיצחק הלך לפניו סימן שלא חשש לזה, אלא ש"מ שעשה ישמעאל תשובה. כרם חמד.

## מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

### מה' אשה לאיש

**בפרשתינו מובא מענין השידוך של יצחק ורבקה ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב.** אומרת הגמרא (מועד קטן יח :) אמר רב וכו' : מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש עיי"ש כל המקרים שהביאו מהנביאים וכתובים. ומה ההבדל בין שידוך לכל הדברים הלא כל הדברים בעולם הם מאת השם ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו? רבים עמדו על השאלה הזאת והאריכו לבאר בזה. נביא מקצת מתוך דברי רז"ל ובהם רבי חיים ויטאל בספרו עץ הדעת טוב (עמ' כא : מאמר לחתן) הגרי"ז

בשם הגר"א רבי חיים שמואלביץ רבי יחזקאל לוינשטיין רבי משה שטרנבוך ועוד רבים : וכך כתבו רבותינו. שידוך לא מגיע לאדם ע"י הבחירה וההשתדלות שלו, וכן למרות שכל הדברים בעולם הקב"ה ברא שיונהג ע"י הטבע בנושא של שידוכים אין טבע כלל, וזה לא תלוי כלל בבחירת האדם ואפילו שהבחור עצמו רוצה דוקא אשה משכלת, אם נגזר עליו אשה שאינה משכלת, יסובב הקב"ה שיסכים לזיווג שלו. ובדבר זה, הכל מודים ורואים עין בעין את השגחתו יתברך. ואי אפשר לתלות את זה בסיבה אחרת כלל וכלל. ומצוי שבחור או בחורה מופלגים בכל המעלות מתקשים למצוא שידוך, ומאידך בחור אחר שפחות ממנו במעלות בהרבה, מקבל שידוך נפלא בנקל, ויש מצוין שמוכן כבר לנחות דרגא, ומוצא שהיא לא רוצה, ולפעמים נודדים למרחקים, בשעה שזיווגו נמצא סמוך לביתו, ועל זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא זו אשה, שתלוי אך ורק בהשגחת הקדוש ברוך הוא ורצונו, מפורסם בשם הגר"י סולובייציק שאמר בשם הגר"א שזיווגו של אדם בא מאליו בזמן הראוי לו, ואין ההשתדלות מועיל לקרב הדבר אלא להרגיע העצבים, ולפעמים מקלקלים ע"י ריבוי ההשתדלות ע"כ. ומהדברים האלו יש מסר גדול לאלו שמתבגרים ומתעכבים קצת במציאת זיווגם, שהחובה היא לסמוך רק על הקב"ה שהוא עושה עבורינו את הטוב ביותר, ואף שזוהי תקופה לא קלה בכלל שהיא מלאה באכזבות גדולות וקשות, בכל זאת הקב"ה הוא מזווג זיווגים וכל אחד יקבל את שלו בזמן שהאבא הכי טוב בעולם קבע בשבילו, ולכן אפשר ומומלץ לנצל מאוד את ימי הרווקות ולראות את הטוב בדבר, שהרבה פעמים מגיעים לשידוך המתאים הרבה יותר, מצד שיותר בשלים בהחלטות חכמות ונבונות, ומצד שני החובה על כל הסובבים אותם שלא לשכוח מהם ולהשקיע את המאמצים במקסימום כדי לעזור לסייע להם במציאת השידוך.

**נביא להלן מספר סיפורים מה' אישה לאיש.** סיפר הגר"י, איך הקב"ה גילגל את השידוך של הבית הלוי בצורה מופלאה ביותר. דודו רבי איצלה מוולאזין היה אחראי על נושא שידוכיו של הגאון הצעיר, רבי איצלה הכיר היטב במעלותיו המיוחדות של אחיינו, והוא חיפש עבורו אשה כערכו ובת למשפחה מיוחדת ונכבדה וכן עשירה, על מנת שחמיו יוכל להחזיקו על שולחנו. בכל ההצעות שעלו על הפרק נמצא חסרון כלשהו, היחיד אשר לא הוטרד כלל, אפילו לרגע קט היה החתן המדובר בעצמו, באחד הימים ניגש אי מי מבני העיר לבית הלוי בעצמו, והציע לו שידוך מקורי את בתו של אופה העירייה. המדוברת כשלעצמה היתה מצויינת בכל מידה טובה, בעלת יראת שמים ומידות נאצלות, אולם מבחינת המשפחה אין צורך לציין, לא היה בהם שום תנאי לשבח כפי שרצה רבי איצלה. אלא שרבי איצלה בכלל לא ידע על השידוך ההוא, ולא יכול היה למונעו, הבית הלוי כשלעצמו הביע את הסכמתו מיד לשידוך, ובפניו לא עמדה אלא בעיה טכנית קלה. הלא חז"ל פסקו כי אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, הוא אמר, ועל כן מבקש אני לראות את הכלה לפני השידוך. ובעיה זו נפתרה על הצד הכי טוב, כבר באותו היום, הבת המדוברת היתה נמוכת קומה, אולם השדכן מצא דרך להסתיר את חסרונותיה, הוא סיכם עם האופה כי יציב את בתו על גבי שרפרף בחלון מאפייתו, ויבקש ממנה להתכופף לעבר השולחן ולרדד בצק עבורו, וכך לא יבלטו חסרונותיה של הבת לעין כל. האב הנרגש עשה כמובן כדבר השדכן, והעמיד את בתו אצל החלון בשעה אשר סיכמו ביניהם. באותה שעה נטל השדכן עמו את העילוי הצעיר לטיול קצר, וכאשר עברו תחת חלוננו של האופה החווה באצבעו והראה לו את המדוברת מבעד לחלון, בצינו כי זוהי הכלה. ואכן הבית הלוי אשר ראה את המדוברת שוקדת על מלאכתה בנאמנות ובחריצות, הביע על אתר את הסכמתו לשידוך, כאשר נודע לדודו של החתן לרבי איצלה על אירוסיו, ואף התברר לו עם מי השידוך, הוא נשא עיניו כלפי מעלה וקרא מזל טוב ריבונו של עולם אתה ניצחת....

**סיפור שסיפר אותו בעל האדרת.** זקנו היה בגיל 18 הבחור הכי טוב בישיבה. יפה תואר היה הבחור, ואביו רבי שאול וואהל היה שר בכיר בבית המלוכה. המלך חפץ מאוד בבן השר, והדבר נודע לשר גוי אחר שהיה ידיד של השר היהודי. השר הגוי אמר ליהודי דע לך שמחר המלך הולך לבקש ממך להשיא לבתו את בנך, ולא תוכל לסרב, הרעיון שלי הוא שתארוס מהר מישהי לבן שלך, ותרשום אותם לנישואים, וכך המלך לא יתבזה לקחת בחור מאורס. אותו שר הלך לבית חולים וחיפש מישהי שנוטה למות, הוא ראה שם בחורה בגיל 39 שהיתה נוטה למות. ההוא אירס אותה (ללא נישואין), המלך כמובן ירד מזה. אך ההפתעה הגדולה הגיעה כעבור כמה ימים, בחורה בת 39 דופקת בבית השר... הנה באתי... השר ניסה לשכנעה לבטל את השידוך והציעה לה סכומי עתק אם תסכים, אך הבחורה סירבה בטענה שהיא נטתה למות בגלל דכאון שאף אחד לא חפץ בה משום שהיתה מאוד מכוערת, והנה כשראתה שמישהו רוצה אותה, זה נסך בה כוחות והיא הבריאה. אבל אם החתן לא יחפוץ בה היא תמות שוב. האב לא ידע את נפשו, הלך לרמ"א שהיה אז מגדולי הדור וקרוב לאותה נערה והוא פסק מה' **יצא הדבר**, ועוד שהיא בת לט' ויכולה ללדת, ואי"ה יהיו לה תאומים. וכן הווי. בחור בן 18 הכי טוב בישיבה, התחתן עם גלמודה... בת 39.. ונולדו להם תאומים, אחד מהם זה האדר"ת שנקרא תאומים בגלל הסיפור הנ"ל.

**סיפור החזו"א** על אחד שבא לשאול אותו אודות בחור אחד שהסתובב אצל החזו"א והכירו היטב, והלה שאל אודות מצבו בתורה? והשיב לו יכול להיות יותר טוב, הלה קיבל זאת כתשובה חיובית טובה והגיב, הלא ליותר טוב אין גבול, וכל אדם יכול להיות יותר טוב. והמשיך ושאל ואיך הוא ביראת שמים? והשיב החזו"א שוב יכול להיות יותר טוב, ושוב הגיב הלה כנ"ל. ושוב שאל ואיך הוא במדות? והשיב ג"כ שיכול

להיות יותר טוב, וגם על זאת הגיב הלה כנ"ל, ויצא בשמחה וסופו של דבר היה, שהשידוך יצא לפועל. אמר על זה החזו"א דבר פלא ראיתי, הלא השואל הוא בר דעת המבין מה שמדברים איתו, אלא כששדוך צריך לצאת אל הפועל אזי מן השמים מכוונים לכך, ושום דבר לא יפריע.

**על הגאון רבי יחיאל הלר זצ"ל** מסופר מעשה נורא ומרטיט כל לב שבעטיו כינה את עצמו העלוב. אבי אמו היה יהודי תורני, גביר עשיר ומכובד שזכה לבת כלילת המעלות, רבקה שמה, אשר נחונה בכל מידה נכונה, כשהגיע זמנה להינשא היו בטוחים שתקבל את השידוך הטוב ביותר, אך היו כמה שקנאו בהצלחתה ובהצלחת אביה ורקמו לה עלילה נוראית והוציאו עליה דיבה. וביססו את אישומם בראיות סימוכין עדי שקר עד שהכל ידעו כי אירע מה שאירע. אם אתמול התדפקו על דלתות אביה שדכנים למכביר, ועתה ישבה בת הגביר נבוכה ומדוכאת, חלפו עברו להם השנים, היא בגרה, הוריה הזדקנו משנים ומצער, ביום מן הימים ביקש אביה לשוחח עמה, פניו נכלמו בדברו עמה ומלכתחילה ביקש כי לא תדחה אותו על הסף, אלא תסכים לשמוע את כל אשר בפיו... אנא ואנא הביטי, זה כחודש מפציר בי השדכן 'מוטל' כי אציע בפניך את.... הוא שב אל החדר לאחר שהרגיע את פרץ דמעותיו, והציע בפניו כלילת המעלות את אהרן, שאפילו ר' אהרן לא התקרא, שולייתו של העגלון שלא קרא ולא שנה לא תורה לא חומש ולא אלף בית. אהרן השולייא, בעבר לא היתה מתקבלת הצעה זו אף לא כבדיחה הגונה לפורים, ותשב הנערה והוריה ופני תשעה באב להם ובלא אומר ודברים הסכימו כי אין להם אפשרות שלא להסכים, מבוכות רבות היו מנת חלקם בתקופת האירוסין ולבקשת הכלה קוצרה תקופת האירוסין כדי להתחיל את החיים יהיה מה שיהיה. מה שהיה הוא, כי בני הזוג ר' אהרן ומרת רבקה זכו לארבעה בנים גדולים בתורה, אחד מהם הוא הגאון רבי יחיאל העליר אשר קרא את שם ספרו עמודי או"ר על שם הוריו האהובים. אח נוסף הוא הגאון רבי יהושע הלר בעל חוסן יהושע, ושני אחים נוספים היו רבי ישראל ורבי מנחם גדולי תורה אף הם. לימים סיפרה אמו כי ביום חתונתה פרשה לחדר צדדי התבודדה עם עצמה ובכתה בכי תמרורים לבוּרה, אבינו שבשמים, הן אתה ידעת כי שאיפתי אמת להקים בית עם איש גדול בתורה, יודע אתה כי הייתי מסוגלת לכך, ואך שמועות זדוניות שאין בהם שמץ של אמת, הביאוני עד הלום, אני מתחננת אליך אם לא זכיתי שבעלי יהיה גדול בתורה אנא שאזכה לבנים גדולים בתורה תלמידי חכמים מובהקים שאמלא בהם את משאת חיי. כאשר הוציא בנם הגאון רבי יחיאל הלר זכר צדיק לברכה את ספרו עמודי או"ר וחתם את הקדמתו העלוב, ללמדנו כי תורה אינה עוברת בירושה, גם מתוך העלבון והעליבות יכולה התורה לצמוח בפאר ובהדר.

**דוגמא לדבר איך ההשתדלות אינה מועילה לבטל גזירת שמים**, הובאה בספר עשרה נסיונות מעשה שהיה כך היה, בישיבתו של המהר"ם א"ש (מחבר הספרים אמרי אש אמרי בינה אמרי יושר) למד בחור שהיה בעל כשרון גדול, אבל ללא חשק לשבת וללמוד. יום אחד באמצע השיעור שאל הבחור שאלה חריפה ועמוקה מאד, ואף אחד מבאי בית המדרש לא היתה לו תשובה, אז עלה בדעת הבחור לשלוח את השאלה הזו לכל רבני הסביבה אולי איזה רב יענה לו על שאלתו. לא עבר זמן רב והבחור קיבל הרבה מכתבים חזרה, ובתוכם תירוצים מתירוצים שונים, אבל בין המכתבים היה מכתב מרב אחד מעיירה קטנה שהיה מתלמידיו של החתם סופר שהפליא בתשובתו הגאונית על כל אלו שענו את התשובה. כשראה הבחור את התשובה, יצא מכליו מרוב התפעלות ורצה בכל מאודו ללכת לפגוש את אותו רב פנים אל פנים ולהשתעשע עמו בלימוד, הוא ראה באותו רב איש כלבבו חריף ולמדן. הבחור ניגש לראש הישיבה המהר"ם א"ש, וביקש את רשותו ע"ז, והמהר"ם א"ש הסכים. למחרת קם הבחור ונסע ברכבת הראשונה למקום עיירתו של אותו רב, באמצע הדרך כשהיו צריכים להחליף רכבות ירד מהרכבת ושם את פעמיו לאכסניא שעמדה על אם הדרך, והנה בכניסתו לאכסניא ראה בחור שיושב עם גמרא קטנה ולומד, הוא הזמין אוכל והתיישב ליד הבחור ההוא והתפתחה ביניהם שיחה. הבחור סיפר לו שהוא תלמידו של החתם סופר, והחתם סופר קרא לו, ונתן בידו מכתב לאיזה רב מעיירה אחת וביקש ממנו למסור את המכתב, תוך כדי שהוא מסביר לו שמפאת חשיבות תוכנו של המכתב ע"כ הוא רוצה שימסר המכתב אישית לאותו רב. הבחור מישיבתו של המהר"ם א"ש שאל אותו לאיזה רב הנך צריך למסור את המכתב? והלה ענה לו להרב פלוני אלמוני, הבחור אמר לו גם אני נוסע לאותו רב, והוא סיפר לו את כל הסיפור עם השאלה, המשיך הבחור ואמר אני רואה שכל הענין הזה הוא לטירחא בשבילך, אם הנך מעונין, אני בין כה וכה נוסע לאותו רב, תן לי את המכתב ואמסור אותו במקומך אזי תוכל לחזור לישיבה להמשיך להגות בתורה הקדושה. הבחור שבאמת הצטער על הביטול תורה שנגרם לו עקב נסיעה זו, הסכים בחפץ לב להצעתו ומסר לו את המכתב וחזר לישיבתו. הבחור מישיבתו של המהר"ם א"ש המשיך בדרכו כשהמכתב מונח בכיסו. כשהגיע הבחור לאותה עיירה, פנה לעבר ביתו של רב העיירה, כשנכנס סיפר לרב שהוא אותו בחור ששלח לו את השאלה הנ"ל לפני כמה ימים והתחיל לשוחח עמו בלימוד וממש יצא מכליו מרוב גאונותו של הרב ההוא. ולאחר ששהה כמה ימים החליט לחזור לישיבתו, לפני שיצא מהבית נזכר במכתבו של החתם סופר, הוא מוציא את המכתב מכיסו ומסרו לרב. הרב פתח את המכתב עיין כמה רגעים בתוכנו בחן את הבחור במראה עיניו ואמר לו בחיגיונות מזל טוב... אתה תהיה חתני, הבחור כמובן הסכים על אף שלא הבין בדיוק מה היה כתוב במכתב. אח"כ נודע לו שהרב ההוא שלח לחתם סופר מכתב ובו בקשה שישלח את אחד ממצויני הישיבה שלו כדי שיהיה חתנו, וסיכמו שהבחור שיבא עם המכתב מהחתם סופר הוא יהיה החתן, ומה' מצעדי גבר כוננו והסתובב הענין שהוא יהיה חתנו של אותו רב. ומאז הבחור

החתן דן, התחיל לשבת ללמוד ברצינות ונהיה לאחד הגדולים. רואים שכשהקב"ה רוצה אז רק הבחור ההוא שאל את השאלה, ורק הרב ההוא ענה תשובה חריפה כרצונו, ורק הוא נסע ולקח את המכתב מחבירו, והעיקר כדי שהוא בסוף יהיה חתנו של אותו רב ויגדל כת"ח.

**מסופר על סולטן ישמעאלי** מהעיר איסטנבול, שאמר פעם לרב הראשי של טורקיה הנה אתם היהודים אומרים שהקדוש ברוך הוא מזווג זיווגים ובשמים מכריזים בת פלוני לפלוני ואין ביד האדם להחליט את גורלו שכבר נקבע לו ממרומים, ואני רוצה להראות לך שיש בכוחי להפריך דעה זו, ויש בכוחי לזווג זיווגים. אמר לו הרב אם חושב אתה שמלאכה קלה היא, ויש בכוחך לעשות כן בבקשה הראה לי את כוחך, אך הריני להודיעך מראש שתנחל כישלון צורב, אמר לו הסולטן ברוב גאוותו אני בטוח שאצליח במשימתי וכך נפרדו איש לדרכו. לאחר מספר ימים פגש הסולטן בחורה רווקה שנראת משכילה ונאה למראה, אמר לה אני מבקש ממך בשם החוק, שתמסרי מכתב זה לשר פלוני משרי המלכות שגם הוא היה רווק משכיל ונאה למראה, והבטיח לה שהשר ישלם לה שכר טירחה מאה כסף, המכתב היה סגור ותוכן המכתב היה, שהסולטן בתוקף תפקידו מצוה על השר לשאת לאשה את מוסרת האיגרת לידו ללא שהיות, וכן שהשר ישלם לה מאה כסף דמי תיווך. הבחורה לקחה את המכתב הסגור בידה ופנתה לביתו של השר כדי למסור לו את המכתב כפי בקשת הסולטן, אך בדרכה פגשה באשה זקנה ועניה אשר ביקשה מהנערה נדבה כדי לקנות אוכל להשביע את רעבונה, נכמרו רחמי הנערה על הזקנה העניה ואמרה לה קחי מכתב זה ותעבירי אותו ליעדו ובתמורה תקבלי מאה כסף, טבין ותקילין וירווח לך, הזקנה קפצה על המציאה כמוצא שלל רב, הודתה לנערה מקרב לב ופנתה עם המכתב לבית השר הנודע. פתח השר את המכתב וחשכו עיניו, וכי הזקנה הזו תהיה לי לאשה ועמה אני אמור להקים את ביתי, אך מכיוון שפחד מהסולטן, בלית ברירה הקריא לה את תוכן המכתב ואמר לה שהוא ישא אותה לאשה לפי פקודת הסולטן, האשה לא ידעה אם לבכות או לצחוק אך ראתה שהשר מדבר בשיא הרצינות, וכמובן נתנה את הסכמתה. לאחר זמן, עשה הסולטן מסיבה והזמין את כל שריו ובתוכם היה אף מיודענו השר, השולחן היה ערוך בטוב טעם בכל מיני מתיקה לפי רום מעלתו, והנה השר מיודענו לקח מהצלחת 'רחת חלקום' (ממתק טעים) עטפה במפית והכניסה לכיס מעילו. התפלא הסולטן על זאת, וכי חסר אמצעים הוא שלוקח רחת חלקום שעולה פרוטות ומכניס בכיס בגדו? פנה אל השר ושאל אותו בפליאה מה זאת ועל מה זאת? ענה השר לא אכחד מאדוני, יש לי אשה זקנה ואין לה שיניים לכן אני לוקח לה רחת חלקום שזה מאכל רך וקל לה לאכול אותו. התפלא הסולטן ואמר הרי אני שלחתי אליך בחורה צעירה ונאה? ענה לו השר אדוני הסולטן עשיתי ככל אשר ציוותני ונשאתי לאשה את מוסרת האיגרת, על אף שזה היה פלא בעיני אך לא יכולתי לסרב להוד מעלתו. בירר הסולטן את הענין והבין את אשר עשתה אותה בחורה. תיכף ניגש הסולטן אל הרב הראשי ואמר לו כבוד הרב ירום הודו, אכן משה אמת ותורתו אמת, ורק הקב"ה הוא מזווג זיווגים ומה' אשה לאיש ולא יעזרו תחבולות ומצעדי גבר.

**פעם הגיע לרבי חיים קניבסקי אברך יר"ש לבקש ברכה בשביל בתו המתבגרת.** א"ל הרב השידוך שלה עדיין לא נולד, ההוא היה בהלם, כי הבת שלו בת 25.. לימים לא רבים הוצע להם גר צדק בן שלושים בחור מעולה שהתגייר תקופה קצרה לפניו. כקטן שנולד.

**רבי חיים קניבסקי** סיפר ע"ע כמה פעמים שהחזו"א אמר לו להינשא כבר בגיל 17, אך הוא לא מצא שידוך רק בגיל 24, ואמר רבי חיים כי כשהייתי בגיל 17 הכלה שלי (הרבנית בת הגרי"ש) הייתה בת 12.

דברי חיים לרבי יוסף חיים אליהו שליט"א

## ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

**שאלה:** מה השבח הגדול שהתורה מדגישה במעשה של רבקה? **תשובה:** זריזות: בפרשתנו התורה משבחת את הגדלות של רבקה שבכל המעשה האציל שעשתה רבקה מודגש העניין הזה שרבקה מיהרה והזדרזה לדבר מצווה להשקות את אליעזר וגמליו. **ותמהר** ותרד כדה, וכן **ותמהר** ותער כדה אל השקת **ותרץ** עוד אל הבאר וכו'. כע"ז מצינו לעיל אצל אברהם שהזדרז מאוד לדבר מצווה, **רואים כמה** האבות הזדרזו לדבר מצווה וכמה התורה מדגישה את זה עוד פעם ועוד פעם, וזה סוד ההצלחה של הצדיקים להגיע לדרגתם הגדולה כי ע"י שאדם מזדרז ללמוד ולעשות מה שצריך אז הוא לא מתנגש בכל מיני עניינים דחופים אחרים שעלולים לעכב אותו, כי מיד עושה ולומד מה שצריך. ומידת הזריזות היא תחילה לכל המידות כמו שכותב המס"י כי אם לא מזדרז לא מצליח ומספיק כלום, ומותר אפי' לרוץ בשבת שהוא דבר האסור אם הוא לדבר מצווה. וכן מצינו בספר חרדים (וכע"ז נידון בספר חסידים) שעדיף שיעשה מצווה לא בהידור בזריזות מאשר מהודר יותר שלא בזריזות. וידוע מה שכותב הרמח"ל שע"י הפעולות נמשכות הלבבות כשאדם רץ ומתעסק במצווה מיד כשזה מגיע לידו, אז זה מגביר אצלו את היר"ש והופך אצלו את המצוות לדבר אהוב ונחשק, והיא מידה בסיסית בעבודת ה'. וי"א שזאת חובה בכל המצוות (חיי אדם), לכן כשמגיע לאדם איזה דבר מצווה, לעזור למישהו באיזה ענין, או לסייע בדבר מצווה, או לעשות אחת ממצוות הבורא, וכן ללמוד איזה ענין - שיעשה מיד בלי להתמהמה. וכך יזכה להגיע לדרגות גבוהות שזריזות מביאה אותן עד רוח הקודש כמבואר בע"ז דזריזות מביאה לידי נקיות וכו' עד רה"ק. ומי שמזדרז לדבר מצווה יש לו ס"ד

שהקב"ה נותן ומזדרז בשבילו ג"כ לכל העניינים שנצרך להם והמתעצל הקב"ה ג"כ מידה כנגד מידה מתעצל כביכול לתת לו את צרכיו ונותן לו את הדברים רק ברגע האחרון.

**שאלה:** כמה חשובה המצווה להציע ולעסוק בשידוכים? **תשובה:** העניין הזה הוא מהבעיות הכי גדולות שיש בדורנו שישנם רבים מאוד עד אין מספר שהם מעוכבי שידוך, ימים ולילות הם לא ישנים, לא אוכלים, עיניהם רכות כלאה ויושבים ומצפים שיציעו להם שידוכים, וכידוע בכל דור יש את הבעיה של אותו הדור ובדורנו זה הבעיה הכי מרכזית שיש רח"ל, ומי שמתעסק ומנסה ומתאמץ ומשתדל אפי' ע"י תפילה על השני לפתור את הבעיה הקב"ה מונע ממנו את כל הבעיות האחרות שיש בדור מידה כנגד מידה, ואין לנו מושג כמה אור זה נותן כשמציעים למישהו שידוך ויש משפחות שמשוועות להצעות וכל הצעה מקדמת אפי' שלא מגיע לידי גמר, כמו שמסופר על הדברי חיים מצאנז וכן על רבי יוסף חיים זוננפלד שהיו נותנים כסף לכל מי שהציע להם שידוך כי היו אומרים שכל שידוך מקדם את השידוך האמיתי כי נגזר שבשביל השידוך האמיתי יהיו כך וכך הצעות. ובפרט היום שמספר השדכנים הולך ומתדלדל וגם הם מתעסקים בעיקר עם צעירים ובבעלי יכולת. וכל המתעסק בזה צריך לזכור שכל הצאצאים עד סוף כל הדורות הכל בזכות השדכן שעשה את השידוך. רק צריך להתבונן סביב ולא להתיימש כלל גם כשלא הולך, פתאום אחרי כמה הצעות נסגר שידוך בס"ד כשמתאמצים מצליחים בסוף. וגם המון שידוכים שנראים כלא מתאימים יכול להיות שזה השידוך וזה יקרום עור וגידים. בתרגום יונתן (דברים לד, ו.) כתב, במה שאדם עוסק בזיווג זיווגים, הרי הוא מתדבק במדותיו של הקב"ה. מלבד שיש בהצעת שידוכים משום מצות גמ"ח, עוד יש בזה גם משום קיום מצות לא תהו בראה אלא לשבת יצרה, מעלה נוספת יש במי שמשדך ובונה בתים בישראל, שהוא מקרב בזה הגאולה, על ידי שמרבה ולדות בעולם, שהרי בגמרא במסכת נדה (יג, ב) איתא, א"ר יוסי, אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. כאשר מדובר בהצעת שידוך ליתום או יתומה, יש בזה תוספת מצוה וחשיבות. דאיתא בגמרא בשבת (לא, א), 'אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו, נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפריה ורביה'. וכתב המהרש"א ד"לא אמר קיימת פריה ורביה, אלא עסקת, דהיינו להשיא יתום ויתומה'. ומבואר כי ביותר חובה מוטלת על האדם לעסוק בנשואי יתום ויתומה, שאין בידם להשיא את עצמם, וגם אין מי שיעשה זאת עבורם. ובבבא בתרא (טז, א) אמרו בשבחו של איוב: "שהיה משתדל בשידוכים לאחרים. מכל זה יש לנו ללמוד עד כמה גדולה היא המצוה להתעסק ולטרוח בשידוכי בנים או בנות המתקשים במציאת זוגם. וחשוב להוסיף שיש עניין גדול בתשלום דמי שדכנות עכ"פ לבני אשכנז.

**שאלה:** בפרשת השבוע מובא השידוך הראשון שנעשה בתורה, מה ההנהגה הראויה מגדו"י במציאת שידוך? **תשובה:** דברים ששמעתי מרבי חיים קניבסקי במשך השנים וכן דברים משאר גדו"י: דבר ראשון שידוך שמגיע לאדם זה יגיע ולא יעזור שום דבר, אף אחד לא יכול להרוס והקב"ה יכול שלא ישאלו מי שיכול להכשיל וכדו'. כמו"כ משידוך שמגיע לאדם א"א לברות, כי זה יכול לשוב חזרה בזוג שני ר"ל. וידוע מהרב שך שהרבה פעמים הקב"ה עושה אדם חולה או מזווג אותו עם מישהו לא מתאים כדי שבזיווג שני יתרחק להינשא למותאמת לו באמת. ולכן שידוך לא צריך להתאים מאה אחוז כי אין מושלם בעולם, ומספיק שנראה מתאים לו בשבעים אחוז, ולכך מי שדוחה שידוך שדי מתאים לו הוא עלול להפסיד את זיווגו. ודבר ראשון צריך להעדיף בשידוך שיהיה יראת שמים ובעל מידות טובות, וכל השאר כגון תלמיד חכם וחכמה הוא דבר מישני והוא בונס, כי העיקר בנישואין הוא מידות וכן יראת שמים. ומצינו הרבה פעמים הורים חלשים ובנים מוכשרים וכן להיפך, וכשאדם צריך להתפשר עדיף שיתפשר על מה יאמרו כגון גיל יותר מבוגר של הכלה (הרבנית של הרב שטינמן היתה מבוגרת ממנו בארבע שנים) או חיצוניות או דברים שלא לוקחים בגלל גאוה, בת בית יעקב היא נקראת בת ת"ח. אם הצד השני הוריד את השידוך לא צריך לקחת ללב כי כשהוא מוריד זה סימן שזה לא השידוך שלך ואם הייתם נישאים לא היה לכם טוב, ולכן גם לא להתפלל על שידוך מסויים שיהיה, אלא רק להתפלל שיהיה הכי טוב אם זה זה, ושילך מהר ובקלות. ואם זה לא זה, אז שירד מהר. להתחייב בשידוך כמקובל בשוק וכהכרח הנדרש ופוק חזי מאי עלמא דבר, וזה לא נחשב לנס כי זה נס שקורה הרבה. הרבה פעמים יש עיכוב לשידוך כי יש קפידות של אנשים עליך, לכן לחפש במי פגעת ולבקש מחילה. רבי חיים קניבסקי מביא שיש סגולה להתפלל ע"י באר כי ע"י באר נפקדו האמהות בשידוכם, וכל אחד יש באיזור ביתו באר ששם לוקחים מים שלנו וכדו'. רבי חיים קניבסקי היה אומר שיש להתפלל על זיווגים של הילדים כבר מעת שנולדים. כמו"כ רבי חיים היה ממליץ ללמוד מסכת קידושין כסגולה לזיווג. סגולה נוספת היא לומר שיר למעלות אשא עיני קודם יהיו לרצון (השני) של שמו"ע ולבקש שם על זיווג. ויש אומרים שיאמר אחרי שפסע עושה שלום לפני יהיו לרצון.. שיבנה בית המקדש שיר למעלות ויתפלל על זיווג. כן נהגו במשפחתנו במשך שנים רבות וראו ישועות שלא ע"פ דרך הטבע. עוד סגולה מובאת בכף החיים. שאבי הבת או הבחור יתפללו בקידוש לבנה לפני סימן טוב ומזל טוב על זיווג. עוד סגולה שהיה אומר אותה רבות רבי חיים קניבסקי לומר עשרה פרקי תהילים כל יום. וה' יאמר לצרותינו די ויזכו כל עם ישראל למצוא את זיווגם הטוב במהרה לרוב נחת דקדושה.

**שאלה:** מי שיש לו חבר עם צרה או כאב או התמודדות קשה, ולכן הוא חי בתחושה שכולם חייבים לו, כיצד אני החבר יכול לעזור לו? **תשובה:** העצה הנכונה היא לא לנסות לעודד אותו או להגיד לו תסתכל על הטוב



וכדומה, אלא להקשיב לו, לשמוע את הצער, להשתתף איתו ולכאוב אותו, זה הדרך הנכונה לתת לו לשפוך את כל מרירותו, ורק זה ירגיע אותו.

**שאלה:** בפרשתנו מובא שאברהם אבינו קנה חלקת קבר כדי לקבור את שרה, ואף לעצמו קנה כפי שמובא שמערת המכפלה היינו שכפולה בזוגות, האם יש ענין או סגולה לקנות קבר מחיים? **תשובה:** מובא בספרים שיש ענין גדול וסגולה לאריכות ימים לקנות חלקת קבר מחיים, והביאו לזה סמך מיעקב שאמר בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני, ומעשה אבות סימן לבנים שיש ענין לקנות קבר, וכן מובא בארחות רבותינו שהסטייפלר המליץ לקנות קבר כבר בחיים משום שזה סגולה לאריכות ימים ושנים, ועוד מובא בשם המהר"ל שאין רשות למשחית להוציא אדם ממקומו ורשותו, ולכן אם הקבר נקנה כבר בחיים על ידי האדם עצמו זה נקרא רשותו ולכן אין רשות למשחית להוציאו משם כדי לייסרו.

**שאלה:** בפרשה מופיע שאליעזר לקח עשרה גמלים איתו, האם גמלים צריכים מעט מאוד מים, ומה יש להם בדבשת? **תשובה:** הגמל מסוגל להחזיק מעמד שבועיים בלי לשתות, וכשהוא שותה הוא מסוגל לשתות 40 גלונים של מים בפעם אחת, והדבשת אינה אוגרת מים בקרבה, אלא אוגרת שומן בגוף הגמל שגורם לו פחות לצרוך שתיה של מים.

**שאלה:** אדם שמרגיש שאינו מתפלל כראוי או אינו מקיים מצוות כמו שצריך, או שלא קרא קריאת שמע כדקדוקי ההלכה ורוצה ומתאמץ להשתפר בזה ועדיין מרגיש חוסר סיפוק ומתח ועצבים. כיצד עליו לנהוג? **תשובה:** התורה דרכיה דרכי נועם וכשחיים בעצבנות ובמתח זה בוודאי לא דרך התורה, ולא ניתנה תורה למלאכי השרת, כי התורה רוצה שנקיים את המצוות כפי התנאים שהאדם נתון בהם לפי אותם כשרונות והמצב בו הוא נתון ולא מעבר לכך, והקב"ה שמח במצווה שקיימנו כמו שגדול הדור קיימה בכל הדקדוקים האפשריים אפי' שאנחנו לא ממש עשינו מה שצריך. והמצווה צריכה להיעשות בשמחה ובהרגשה נעימה. ועלינו להתייחס למתח ועצבים כיסורים ונסיונות הבאים על האדם וזה רצון הבורא כדי לכפר לו על עוונות אחרים שעושה, ומבחינת המצווה שקיים הוא קיים בשלימות ועליו להיות רגוע בזה. וסיפר תלמידו הגדול של החפץ חיים רבי שכנא זאן שהוא שמע את הח"ח מתפלל שמו"ע של לחש ולא היה מדקדק כלל לפי כללי הדקדוק. מתוך דברי בעל הבני יששכר והסטייפלר. נפשי בשאלתי.

**שאלה:** מה מקורות המים של ישראל? **תשובה:** בעבר רוב המים של ישראל היו מגיעים ממי תהום הנאגרים בימות הגשמים ומהכנרת. כיום רוב המים בישראל מגיעים ממתקני התפלה, ועוד אחוז גבוה בערך כחצי מגיע ממימי התהום. ומפחד שמא הכנרת תהפוך להיות מלוחה בקושי שואבים מים לצריכה שלנו.

**שאלה:** איך לומדים תורה בעולם העליון עולם העליון? **תשובה:** בספר תכלת מהמהרש"ם מברז'אן שהיה מגדולי הפוסקים לפני מאה שנים. בתולדותיו עמוד 10 מספר בנו הגדול מה שסיפר לו אביו: פעם נגלה אליו אחד מתלמידיו לאחר שנפטר והוא סיפר לו מה קורה בעולם העליון: בעולם העליון יש ישיבות חדרים וקבוצות כמו בעוה"ז וכל חבורה יש לה חדר מיוחד הקדושים יושבים במקומות יפים שעין לא ראתה ולומדים קבלה, הגדולים בעלי ההוראה יושבים בחדרים מיוחדים עם מיטות מזהב ואבנים טובות ולומדים, שאר הלומדים כל חבורה יש לה חדר מיוחד המיוחד לה ואף חבורה לא רואה את החבורה השניה והתענוג הוא אדיר וגדול מאוד באופן שא"א לתאר. ומי שלא למד ואין לו יד בלימוד וזכה למנוחה יכול לעמוד בחוץ ולשמוע בלבד את קול הלומדים, ועיי"ש עוד בהרחבה לאלו המניחים אותם להתקרב לחלון לראות את הלומדים א"א לתאר את התענוג הזה כלל.

**שאלה:** בפרשה השבוע ואברהם ושרה זקנים באים בימים, מה הן הסגולות לאריכות ימים? **תשובה:** המאריך באחד של קריאת שמע והיינו שמאריך באות ד ברכות יג: ובן יהוידע שם. המאריך בתפילתו והמאריך על שולחנו והמאריך בבית הכסא ברכות נד: נתינת צדקה יומא פו: מודה ביסורים ושמח בהם, תנ"א ספ"ג. הוותרן בממונו מגילה יח. המעביר על מידותיו מגילה כח. המטיל שלום בין אדם לחברו ובן איש לאשתו תנחומא יתרו. הרגיל בשמן זית בער"ש בהדלקת נרות ר"ח פלאג"י כז כו. המדבר אמת. אורחות צדיקים שער האמת. המקונן על החורבן מועד לכל חי י סו. וממקורות זמנינו יש המון סגולות. לא להשיח בזמן התפילה. לומר ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל ויכוין בשם המלאך זבדיה ויאמר ישמרנו יחינו כן יהי רצון מלפניך אלוקים חיים ומלך עולם אשר בידו נפש כל חי אמן ג"פ. מצוות סוכה. לא לדבר בבית המרחץ ובית הכסא. המקיים ביומו תתן שכרו. האומר כל יום הפסוקים עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק.

**שאלה:** למה עדיף לצרוך קמח מלא יותר מאשר קמח לבן? **תשובה:** קמח לבן מופרדת ממנו קליפתו הדקה הפנימית המכילה ויטמינים, מינרלים וסיבים תזונתיים המסייעים מאוד למאגר של הדברים החיוניים לגוף, וכיום גם הקמח הלבן עובר תהליכי הלבנה שמקשה על מערכת העיכול, לכן רצוי וראוי לכל אחד לצרוך כמה שיותר אוכל שיהיה מאחוז גבוה של קמח מלא (שזה גם טעים ומשביע יותר ומאוד מצוי היום להשיגו). וכידוע, הרבה מחקרים נעשים על עכברים משום שהגנים שלהם הכי דומים לבני אדם, וחוקרי תזונה עשו מחקר על שתי קבוצות של עכברים, לקבוצה אחת נתנו לחם לבן ומים בלבד ללא הגבלה, ולקבוצה שנייה נתנו קמח מלא ומים בלבד ללא הגבלה, הקבוצה שניזונה מהקמח הלבן חלקם מתו וחלקם כמעט מתו, ואילו הקבוצה השנייה חיה כרגיל. הרב אסחייק.



**שאלה:** הרמב"ם מביא שבעה כללים להנהגת האדם בביתו, הראשון הוא 'מכבדה יותר מגופו', מה הפירוש? **תשובה:** דין קדימה. ואם יש למשל ב' כסאות חייב לתת לה את הכסא הנוח יותר, וכן אם יש מקום ברכב של השווער למישהו אחד והשני צריך להיטלטל באוטובוס עליו לתת לה את המקום הנוח, ואפילו שבשבילו זה על חשבון הלימוד וכדו' והדין הזה כולל עזרה בבית כקניות וכדומה. והרווח שיוצא לו מזה הוא עצום כי ההערכה אליו מתגברת מאוד ע"י שמכבדה, כי ככה הוא טבעה של אשה, ואל יחשוב שהוא נעשה סמרטוט ע"כ.

**שאלה:** כשאדם רוצה ללמד את הילד ולרסן אותו ע"י ביקורת, מה חשוב בביקורת? **תשובה:** חשוב מאוד הטון שהדברים נאמרים. הנה אצל ילדים לפעמים תיתן להם סטירה והם לא יבכו אך כשתראה להם פנים כעוסות הם יפרצו בבכי, כי זה לא המכה אלא היחס של המבוגר אליהם, מה שקובע אצלם זה העברה הרגשית כמים פנים לפנים. והילדים ואפ"י התינוקות קולטים היטב את הפרצופים. ולכן הדרך הכי טובה להשפיע על הילד ולא לגרום לו רתיעה וסלידה מהתוכחה זה לומר דברים בנחת, ובקורת בצורה חיובית כי כשהביקורת בצורה חיובית והיינו אתה כבר גדול בא תנסה להתנהג כמו גדול ואל תשקר וכדו' זה עוזר יותר מאשר שתאמר לו אתה ילד רע אסור לך לשקר. רבי שלמה הופמן.

## חידות

**חידות שינון הפרשה לפי סדר הא – ב מותאם גם לילדים מתוך טמונה בפרשה: א.** מחיר שבו קנה אברהם את מערת המכפלה? ארבע מאות שקל. **ב.** משקל נזם זהב שקיבלה רבקה? בקע. **ג.** ממנה נפלה רבקה? גמל. **ד.** מבני ישמעאל? דומה. **ה.** כינוי אליעזר בפרשה? האיש העבד המושל בכל אשר לו. **ו.** מה כתוב על יצחק שמצא ברבקה אחרי פטירת אמו? וינחם. **ז.** מה אברהם בא בימים? זקן. **ח.** העם ממנו קנה אברהם את מערת המכפלה? חת. **ט.** אברהם התברך בשיבה? טובה. **י.** מי קבר את אברהם? יצחק וישמעאל. **כ.** מהיכן לא רצה אברהם לקחת אישה ליצחק? כנען. **ל.** אח של רבקה? לבן. **מ.** מזון לגמלים? מספוא. **נ.** מה אברהם היה בתוך בני חת? נשיא. **ס.** הכסף ששילם אברהם היה עובר למי? סוחר. **ע.** איך נקרא באר המים? עין המים. **פ.** איך נקראים שאר בני אברהם? בנים של מי? **פילגשים.** **צ.** שם אביו של עפרון? צוחר. **ק.** שם של הגר? קטורה. **ר.** ברכות משפחת רבקה לרבקה שתהיה לאלפי? רבבה. **ש.** מהיכן שותים הגמלים? שוקת. **ת.** מזון לגמלים? תבן.

**חידות בפרשה: א.** בפרשה 6 סגול ברצף? **ב.** צמד מילים בפרשה מופיע פעמים באותו הפסוק? **ג.** האם גדלו עצים ע"י מערת המכפלה? **ד.** מי הם האנשים שנאמר עליהם בפרשה שהם זקנים? **ה.** שלוש אנשים בפרשה שרצו? **ו.** 9 שמות ילדיו של אברהם אבינו? **ז.** 21 נשמות נכדיו של אברהם אבינו? **ח.** 11 מספרים שונים בפרשה?

**תשובות: א.** חסד ואמת את. **ב.** כד מט הגידו לי. **ג.** כג יז כתוב שהיה עצים. **ד.** כד א אברהם. כד ב זקן ביתו. **ה.** כד יז וירץ העבד. כד כ ותרץ אל הבאר. כד כט. וירץ לבן. **ו.** יצחק, ישמעאל, זמרון, יקשן, מדן, מדין, ישבק, שוח, בכל. (עיי' ב"ב טז:). **ז.** ילדי יצחק: יעקב ועשו. ילדי ישמעאל: נביות, קדר, אדבאל, מבשם, משמע, דומה, משא, חדד, תימא, יטור, נפיש, קדמה. (כה יג-טו) ילדי יקשן: שבא, דדן. ילדי מדין: עיפה, עפר, חנוך, אבידע, אלדעה. (כה ג-ד). **ח.** 100 20 7 (כג א) 4 (כג ב) 400 (כג טו) 10 (כד י) 10000 (רבבה כג ס) 5, 70 (כה ז) 12 (כה טז) 30 (כה יז).

**חידות ידע תורני: א.** איזה מזמור תהילים אם אדם מתפלל במניין במהלך כל השבוע הוא אומר אותו 4 פעמים ואם מתפלל ביחידות במהלך כל השבוע הוא אומר אותו פעם אחת? **ב.** איך יכול להיות שאדם יאמר משפט אחד ויהיה צדיק גמור? **ג.** איזה קניין עושים בשעה? **ד.** באיזה בית שמים את המזוזה בתוכו? **ה.** איך אפשר להיות בתענית 10 ימים ולילות ברציפות ולא למות ולא להיות חלש?

**תשובות: א.** לדוד מזמור: אומרים אותו בשיר של יום ביום ראשון ובהחזרת הספר תורה בימים שני וחמישי ובשבת במנחה וזה רק במנין היחיד אומר אותו רק בשיר של יום. **ב.** האומר סלע זה לצדקה בשביל שיחיה בני ה"ז צדיק גמור. (פסחים ח.). **ג.** יש קונה עולמו בשעה אחת. (ע"ז י:). **ד.** בית של תפילין. פרשיות התפילין נקראים מזוזה. (שבת עט:). **ה.** תענית דיבור.

**חידות לשאול את הילדים: א.** שמות פרטיים בעלי שתי מילים? **ב.** שמות פרטיים בעלי שתי אותיות שמות יהודיים לא כינוי? **ג.** שמות פרטיים שהם שמות משפחה נפוצים? **ד.** שם פרטי שהוא שם של אוכל? **ה.** שמות פרטיים שהם שמות של בעלי חיים? **ו.** שמות פרטיים שהם שמות של צומח?

**תשובות: א.** בן ציון. בת ציון. **ב.** נח. דן. גד. דב. חי. מן. שי. טל. רז. תם. **ג.** יונה. מנחם. שלום. בן ציון. דוד. גלעד. יצחק. משה. חיים. מאיר. **ד.** תמר. **ה.** יונה. דב. אריה. דבורה. חולדה. איל. אילה. יעל. זאב. צבי. **ו.** שושנה. הדס.

**חידות מאת אדם צדיק שהפסיק לעשן בגלל שזה גרם לו ביטול תורה. א.** מי היה אביו של עפרון ומי אביו של עפר? **ב.** מתי יש לחם משנה ביום חול [לא ביו"ט]? **ג.** בפרשה איש שיש לו 3 ילדים – ילד 1 שני א' בשמו, ילד 2 שני מ' בשמו, ילד 3 שני ד' בשמו? **ד.** מי בפרשה נפל ומי נפלה? **ה.** היכן בפרשה מוזכר מאתיים מליון? **ו.** פסוק עם 6 מילים בני 2 אותיות ופסוק עם 7 מילים בני 2 אותיות? **ז.** שאלה לידענים מופלגים: אדם שותה

מים וחייב ע"ז כרת (לא ביו"כ)? ח. "נעל" ולא לובשים אותה? ט. איזה מילה מתחילה עם 2 אות ה', בפרשתינו יש 3 מילים כאלה? י. איזה מילה מהפרשה יש לה 4 פירושים? יא. איפה אומרים כל יום בתפילה 3 פעמים את המילה פקודות?

**תשובות:** א. פכ"ה פ"ט צוחר, פכ"ה פ"ד עפר בן מדין. ב. ספר "לחם משנה" על הרמב"ם. ג. פכ"ה פסוקים י"ג י"ד ט"ו. ד. רבקה נפלה מהגמל וישמעאל נפל על פני אחיו. ה. אחותינו את היי לאלפי רבבה. ו. כ"ג ח' כ"ג י"ג. ז. מי חג שנתוותרו. ח. נעל גדר ופרץ. ט. פכ"ד פ"ה וכ"א. י. פכ"ד פל"ג. יא. במודים נשמותינו הפקודות לך.

### חידון משמעויות מילים לפרשת חיי שרה ו' משמעויות למילה נפש

**נפש - רצון.** "אם יש אתם נפשכם" רש"י: רצונכם. (בראשית כג ח). **נפש - רוח חיים.** "ויהי האדם לנפש חיה" תרגום: רוח ממללא (בראשית ב ז). **נפש - אדם.** "נפש כי תחטא" תרגום: אנוש (ויקרא ד ב). **נפש - נח.** "וביום השביעי שבת וינפש" תרגום: שבת ונח (שמות לא יז). **נפש - מצבה על הקבר.** "תני רשב"ג אומר אין עושין נפשות לצדיקים, דבריהם הן הן זכרונן". (שקלים ז). **נפש - אחד משמות הנשמה של האדם,** שהן נר"ן (נפש רוח נשמה).

**שאלות בנושא טלפון בים:** א. אחד קנה דג שמן בשוק וכשהגיע הביתה פתח את הדג ומצא בו טלפון. האם זה מקח טעות וחייב להחזיר למוכר או שהטלפון שלו. ב. אחד מצא בים טלפון שיש בתוכו כל מיני סודות שחשיפתן תפגע במאבד. האם יש איסור למסור הטלפון למשטרה משום מוסר? ג. אחד הבטיח פרס של 100.000 ש"ח למי שיביא לו טלפון שנאבד במעמקי הים. האם יש לקיים ההבטחה או שזה אסמכתא? ד. אחד זרק טלפון לים האם עובר משום בל תשחית? ה. אחד זרק טלפון לים ולבסוף הטלפון נמצא. האם נקרא שהתיימש מהטלפון וממה שבתוכו, או שיכול לטעון שהתיימש רק מהמכשיר אבל לא מהסודות שבתוכו? ו. אדם שנכנס להתרחץ בחוף הים ופתאום דרך על טלפון שבור ונפצע בכף רגלו מזכוכית שבורה, האם יכול לתבוע את הזורק? ז. אחד קיבל טלפון ממקום העבודה שלו בפקדון וזרק אותו לים, האם יכול לפטור עצמו מחיוב השבת הפקדון בטענה שעצם זריקת הטלפון לים מוכיחה שבאותה שעה לא היה אחראי למעשיו? ח. אחד מצא טלפון בים שהיו בו גם ידיעות חשובות לכלל וגם דברים אישיים וסודיים, האם מותר לחשוף את הדברים האישיים? ט. אחד שהיה חייב למסור את הטלפון שלו למשטרה וטען כי זרק אותו לים ובסוף התברר ששיקר, האם חייב לשלם את הוצאות החיפושים? י. שניים מצאו טלפון בים והם מוחזקים בו. זה מוחזק בחצי שבו נמצא הסיס ששווי רב וזה מוחזק בחצי השני ששווי מועט. איך מחלקים את המציאה?

**מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים:** א. מים החומים בצינורות יתכן שהצבע נובע מחלודה בצינורות, מה שמעלה את הסיכוי לפיצוץ בצינור, ויפה שעה אחת קודם להחליף את הצנרת לפני שתהיה רטיבות גדולה. אפשר לשקול להעביר צנרת פלסטיק מבחוץ. ב. פתרון ללחץ דם להפסיק לאכול מלח, הפסקתי עם מלח והרופא הוריד לי את הכדורים ללחץ דם... ועוד כתבו: אם זה ברמה הפשוטה להוריד כל מה שיש בו הרבה מלח כמו קופסאות שימורים ואבקת מרק וכדו'. הליכה או שאר התעמלות. בנוסף יש כדורים טבעיים של הוס טבע בשם 'נורמה בלוט' שג"כ עוזרות להוריד לחץ דם. אך אם הלחץ דם הוא יותר רציני ולא עוזר העצות הנ"ל, אין ברירה אלא לפנות אל אחד משתי האפשרויות או לקחת טיפול תרופתי קבוע או לעשות שינוי רציני בתזונה. ניתן לפנות לבקרמן בריאות שהוא מלווה בתהליך שלם עד לאיזון הלחץ דם. באופן כללי לחץ דם נגרם מהצרות העורקים ע"י שומן. ולכן הדרך היחידה מבחינה תזונתית הוא להוריד שומנים ופחמימות ולהרבות בסיבים תזונתיים. וככלל אין לזלזל בזה כי זה גורם להרבה בעיות ג. קריאה במסך בלי לאמץ את העיניים - לא לקרוא במסך עם עדשות, להוריד את הבהירות למינימלית ואם אפשרי שהאותיות יהיו בהירות והמסך עצמו בשחור או בכל צבע כהה. ד. שתי עצות יעילות לקראת החורף הבעלי"ט: נעלים שנרטבו בחורף בגשמים יש לייבשם כשבתוכם מכודררים נירות של עיתון שמסייעים מאוד לספיגה, ב' גרבים או כל בגד שנרטב או שעוד לא התייבש כל צורכו לשים בינו ובין גוף האדם נייר סופג וראה פלא. ה. "קובעי עיתים" - הכתובת לחברותא! "צריך חברותא? התקשר: 0722345613 או 0527611122 או 0548515267 לקבלת המאגר במייל: 0722345613@gmail.com. ו. בשורה גדולה למתנזרים מהאינטרנט ומשתמשים במייל בלבד בהוראת רב. הקמנו בטרחה גדולה קבוצות שונות בהם ניתן לקבל את כל המידע גם למייל מסונן (בנושא רכבים, עזרה, ועוד) השירות ללא תשלום. הקבוצות מאושרות ע"י נטפרי וההודעות מסוננות בקפידה. לפירוט הקבוצות והתחברות שלחו מייל ל'פורומים במייל' בכתובת: [forumim.mail@gmail.com](mailto:forumim.mail@gmail.com) ז. בקשר להסרת אבנית מקומקום - קנינו תרמוס חשמלי חדש, ובמוצ"ש הפכתי אותו לייבוש ואח"כ ניגבתי במגבת כלים. כל האבנית ירדה והתרמוס נשאר כמו חדש. עקב כך ניקינו את הקומקום החשמלי ע"י מלח לימון, ומאז כל מוצ"ש נותנים ניגוב קל לקומקום ונשאר נקי כמו חדש. ח. למשתמשי ספרי שמן לטיגון וכו': לפעמים קורה שהחור נסתם וחושבים שאין מה לעשות הפתרון: להשרות את ראש הספרי בפרט איזור החור בתוך מים רותחים אם לא עוזר - לשפוך על מקום החור של הספרי מים רותחים ישר מהמיחס מנסיון זה עוזר ט. מי שחיפש פתרון לגופיות צהובות להשרות באקונומיקה לכמה שעות {גופיות בלבד} י. תיקן

גרמני גם אנחנו סבלנו תיקן גרמני במשך תקופה ארוכה עד שקיבלנו המלצה "K3 תחנת פיתיון של סנו" (מחיר כ- 40 ש"ח או קצת יותר..). מניחים אותם בפינות נסתרות בבית אצלינו תוך כמה שבועות הבעיה נפתרה לחלוטין.

**התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א.** אנו סובלים נוראות מחרקים קטנטנים כעין שומשום כהה, הנקרא בשפת המדברים "טבק החיפושית", סביב לכיריים ולאנדוקציה מתחת לחלון. מדברים טוענים שאלו הם חרקים הנוצרים מהיישנות של תבלינים או קמח/קוואקר/מצות/קורנפלקס, ושהפתרון היחיד לזה הוא למצוא את האוכל הנגוע ולהשליכו. אנחנו לא מוצאים בשום אופן את המקור, אין לנו באזור הזה מוצרי אוכל. עברנו על כל הארונות, לא מצאנו משהו נגוע. אולי למישהו יש פתרון? עצה? ב. חברת פלאפונים גבתה ממני מאות שקלים על חריגה מהחבילה על אף שלא קבלתי התראה על מימוש החבילה, החברה מתעקשת לא להחזיר את הכסף וטוענת שנשלחה התראה האם יש מה לעשות? ג. האם יש ענין לקחת יועצת פנסיה ומס כאשר מגיעים לגיל פרישה? כעובדת שעובדת במשרד החינוך, ואם יש למישהו המלצות ד. אשמח לדעת איך אפשר להוריד סיליקון לבן מבגד שחור.

## הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

**המלצר שואל את האורח:** להביא לך יין יבש? עונה האורח: תודה, אין צורך, הדג היה מספיק יבש. **שמעתי את אשתו של השכן החילוני צורחת:** ג'וק ג'וק. אחרי 2 דקות בעלה מכריז: נוטרל. **החמאס דורש מראש עיריית ניו יורק** החדש להעביר לו בהקדם סיוע הומניטרי בתמורה לתמיכת אנשיו במועמדותו. **התחלפו השכנים.** מעניין מה יהיה עם הדשא.

**אחד כתב ברזומה שלו** שהוא לא בשידוכים. שאלו אותו אם אתה לא בשידוכים אז למה הכנת רזומה. והשיב: הכנתי רזומה כדי לכתוב שאני לא בשידוכים. אחרת, איך יידעו שאני לא בשידוכים. **ראיתי שלט:** אין מעבר להולכי רגל. לא הבנתי, יש הולכים שהם לא הולכי רגל? **קופסת שימורים** גם אם יהיו בה עשרות פריטים, עדיין היא תהיה קופסת שימור אחת ולא קופסת שימורים.

**תקשורת "חרדית"** שמעודדת גיוס חרדים לצבא זה כמו תקשורת חילונית שמעודדת לימוד בישיבות. **הרגע הזה** שאתה נותן את הביס הראשון בסופגניה וקצה האף שלך נצבע בלבן. **הרגע הזה** שאתה עושה מי שברך לנכד שנולד לך ואתה לא יודע לומר לגבאי מה השם של אמא של כלתך. **אמא חילונית פונה לילד:** תצא מהמטבח, אתה מפריע לי כאן. עונה הילד: את בניגוד עניינים. **מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת:** ניתן להשמיד ראיות ממכשיר טלפון באמצעות טבילת המכשיר בסודה קאוסטית ואין צורך לטרוח להשליכו לים. ועוד כתבו: ניתן להשתמש בסודה קאוסטית להשמדת ראיות בשימוש חוזר. **חדש על המדף:** סופגניה חריף אש.

**שובת השבוע:** הפצרי"ת, עידכון, היא כבר קבלה טלפון חדש כשר במלכי ישראל. **לא יודע למה המוצרים** במקפיא מסדרים את עצמם בצורה שמתי שאפתח את הדלת הכל יפול עלי.

## היכן ניתן להשיג את העלון

**לקבלת העלון** באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת זו [alonalon+subscribe@googlegroups.com](mailto:alonalon+subscribe@googlegroups.com) ולאחר מכן תקבלו הודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

**הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה [1@1alon.com](mailto:1@1alon.com) ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.**

**כמו"כ ניתן להשיג את העלון ב'קובץ גליונות' וכן ב'אוסף גליונות'.** ב'כל העלונים' בשם **הבית התורני**. **ובעוד קבצי עלונים.** וכן בקול הלשון מקישים על מאגר השיעורים/עברית/תנ"ך/קובץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומהחמש שנים אחרונות. **במחשב** ניתן להוריד בדרשו בבינינו ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לשבת.

**חדש ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1**

**כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק:** צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. פרטים על מקומות נוספים להשגת העלון התפרסמו בשבועות קודמים ואי"ה יפוסמו בשבועות הבאים.

**העלון בכניסה** לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שקל לחודש ממוצע כי בביה"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או ב'נדרים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. **מי ששילם עבור כמה שבועות קדימה** אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. **הפצת העלון דרך המיל היא ללא תשלום**, וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי (וכמובן שהמפיצים שלא לוקחים את העלון מהמקום הנ"ל ומפיצים באופן עצמאי ברור ופשוט שלא צריך לשלם). כל המפיצים הקבועים שרוצים להמשיך להפיץ את העלון נא לשלוח למייל את מקום הפצתם ובע"ה נפרסם אותם. תודה ויישר כח לכולם על זיכוי הרבים.

**להלן מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון: בירושלים:** בישיבת מיר אצל הגאון הצדיק רבי דוד רוטשילד שליט"א שמי שזוכה להיות במחיצתו הוא הופך להיות אדם מאושר. או אצל האדם הגדול והאהוב רבי אבי פרידנר שליט"א שכל מי שמכיר אותו מרגיש שזה מתנה גדולה מה'. עוד בירושלים בבית הכנסת 'בית מרים גיטל' מעלות דפנה, ניתן להוריד את העלון במדור עלוני שבת - עלון לשבת קולדצקי. **ניתן להדפיס את העלון במודיעין עילית** בעמדת אוצר החכמה בביהמ"ד קהילת משך חכמה - רחוב משך חכמה 41 לכתוב עלון לשבת, בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בבית שמש:** בבית הכנסת אור אליהו אצל הרב הצדיק והטהור רבי נחום זכריש שליט"א שהשבוע אין עליו שום תארים כי לשולח הקבוע הגאון הגדול צימרמן נולד בן. ואצל הילד הצדיק אלימלך הכהן גליק, שמדפיס ומפיץ במסירות רבה את העלון בבית הכנסת בית אביי וכן מי שמגיע לקבל את העלון בביתו, הוא מביא לו במאור פנים ממש. **בביתר עילית:** בבית הכנסת שלום רב ברחוב שלום רב גבעה בי. **בהר יונה:** אצל רבינו שמחה שולמן שבגללו רבים רבים נהפכו לבני עליה בגלל הדמות המיוחדת שלו. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד אצל הבחור הגאון המופלא רבי יהודה רוזן שליט"א. **ברכסים:** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א הצדיק הגדול. **באופקים:** אצל הבחור הצדיק והמופלא צבי המברסטון שליט"א פאר הגידולים של אופקים שרק פורח ועולה. **בחריש:** במתחם בתי כנסיות בשכונת בצוותא. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בפתח תקווה:** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביוצאי חברון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בראשון לציון:** בישיבת עטרת שלמה. אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חידור ראשון לציון. **באלעד:** בתפארתה בחוף. ובישיבה של הרב אטינגר, בכולל של הרב פכטר, במאור שרגא באבן גבירול, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורה עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בעפולה עילית:** בביהכ"נ בני הישיבות רח' רש"י או אצל האיש שזכה דורינו להתכבד בו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה עילית:** בביהמ"ד דחסידי ויזניץ וכן בביהכ"נ בית ישעיה רח' יצחק שדה. **ברעננה:** בישיבת חייל אורייתא וכן בעלי מוהר 15 אצל הבחור החכם יאיר זכאי 0533100287, ואצל משפחת זכאי בטלפון: 052-6903395. **בבית שאן:** אצל רבי משה חדש בקהילת במנן אברכים ברחוב אהבת ישראל בקהלה החדשה ברשות הרב יהושע לייב שכטר שליט"א. וכן אצל רבי יהונתן בכור - בית שאן. וכן אצל הבחור החשוב יעקב בן עזרא מבחירי ישיבת דרכי משה בבית שאן.